

**Маркази миллии қонунгузории назди
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон**

**Национальный центр законодательства
при Президенте Республики Таджикистан**

Қонунгузорӣ Законодательство

**№ 2 (18), 2015
апрель – июнь**

Маҷаллаи «Қонунгузорӣ» дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии Тоҷикистон ба қайд гирифта шудааст.
Маҷалла дар Индекси илмӣ ва иқтисодӣ Русия ворид карда шудааст.

ISSN 2410-2903.

Наشريи мазкур дар ҳамкорию муштарак бо Барномаи «Мусоидат ба давлатдорӣ ҳуқуқӣ дар кишварҳои Осиёи Марказӣ»-и GIZ (Ҷамъияти олмонӣ оид ба ҳамкорию байналмилалӣ) нашр мешавад.

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH (Ҷамъияти олмонӣ оид ба ҳамкорию байналмилалӣ) барномаи мазкурро бо супориши Вазорати федералии ҳамкорӣ ва рушди Олмон (BMZ) иҷро менамояд.

Хулосаю ақидаҳо ва шарҳу тафсири дар нашрию мазкур зикргардида мавқеи муаллифон буда, бе ягон шарт мавқеи GIZ ё BMZ-ро инъикос наменамоянд.

Шумораи маҳдуди маҷалла ба фурӯши чакана бароварда мешавад.

* * *

Журнал «Законодательство» зарегистрирован в Министерстве культуры Республики Таджикистан.
Журнал включен в Российский индекс научного цитирования (РИНЦ).

ISSN 2410-2903.

Данное издание публикуется совместно с Программой GIZ «Содействие правовой государственности в странах Центральной Азии».

Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH (Германское общество по международному сотрудничеству) осуществляет эту программу по заказу Федерального министерства экономического сотрудничества и развития Германии (BMZ).

Приводимые в настоящем издании данные, заключения, мнения и интерпретации являются позицией авторов и никак не могут рассматриваться как отражающие позицию GIZ или BMZ.

В розничную продажу журнал поступает в ограниченном количестве.

Сармухаррир
Главный редактор

Раҳимзода Маҳмад Забир – доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор, Арбоби илм ва техникаи Тоҷикистон
доктор юридических наук, профессор, Заслуженный деятель науки и техники Таджикистана

Хайати таҳририя
Редакционная коллегия

Алимов С.Ю.,
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент
доктор юридических наук, доцент
Баҳриддинзода С.Э.,
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент
(муовини сармухаррир)
кандидат юридических наук, доцент
(заместитель главного редактора)
Зоиров Ч.М.,
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор
доктор юридических наук, профессор
Меликов У.А.,
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ
кандидат юридических наук
Менглиев Ш.,
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор
доктор юридических наук, профессор
Муртазокулов Ч.С.,
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ
доктор юридических наук
Саидвализода Б.С.,
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
кандидат юридических наук

Мухаррирон: Шодиев Ҳ.
Редакторы: Таиров С.С.

Шӯрои машваратӣ
Редакционный совет

Худоёрзода Б.Т.,
Роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти ҶТ
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент
Руководитель Исполнительного аппарата
Президента РТ,
кандидат юридических наук, доцент
Юсуф Раҳмон Аҳмадзод,
Прокурори генералии ҶТ
Генеральный прокурор РТ
Маҳмудзода М.А.,
Раиси Суди конституционии ҶТ
профессор, академики АИ ҶТ
Председатель Конституционного суда РТ
профессор, академик АН РТ
Шермухаммад Шоҳиён,
Раиси Суди Олии ҶТ
Председатель Верховного суда РТ
Мансурзода Н.М.,
Раиси Суди Олии иқтисодии ҶТ
Председатель Высшего экономического суда РТ
Ализода З.,
Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар ҶТ
доктор илмҳои ҳуқуқшиносӣ, дотсент
Уполномоченный по правам человека в РТ
доктор юридических наук, доцент

Ҷонибдори густариши гуногунандешӣ будани маҷалла маъноӣ ҳамакидаи муаллифон будани хай-
ати таҳририяро ифода намекунад. Масъулият барои интиҳоб ва дақиқии фактҳо, далелҳо ва иқтибосҳо
бар дӯши муаллифон аст.

Ба дастнависҳое, ки барои нашр пешниҳод мегарданд, тақриз дода намешавад ва баргардонида
намешаванд.

Ҳангоми истифодаи маводи маҷалла истинод ба сарчашма ҳатмист.

Точки зрения редакционной коллегии и авторов не всегда совпадают. Ответственность за подбор,
точность фактов, цитат и данных несут авторы опубликованных материалов.

Рукописи, предоставляемые для опубликования, не рецензируются и не возвращаются.

При использовании материалов настоящего издания ссылка на источник обязательна.

Назарияи ҳуқуқ	Теория права
Сативалдыев Р.Ш. Прикладные и теоретические аспекты развития юридической техники	4
Ҳуқуқи конституционӣ	Конституционное право
Каримзода К.М. Конституционализм, ҷаҳонишавӣ ва ҳамгирии низомҳои ҳуқуқи замони муосир: таъсири онҳо ба мақомоти назорати конституционии Ҷумҳурии Тоҷикистон	11
Ҳуқуқи маъмурӣ. Ҳуқуқи ҷиноятӣ	Административное право. Уголовное право
Иброҳимов С.И. Рушди адлияи маъмурӣ дар Тоҷикистон ҳамчун падидаи давлати ҳуқуқбунёди демократӣ	16
Баҳриддинзода С.Э., Баҳриддинова Д.С. Оила ва мавқеи он дар пешгирии ҷинояткорӣ	20
Ҳуқуқи муҳофизати граждани	Гражданско-процессуальное право
Тагаева С.Н. Проблемы оснований признания и исполнения иностранных судебных решений в Республике Таджикистан	23
Ҳуқуқи граждани. Ҳуқуқи соҳибкорӣ. Ҳуқуқи оилавӣ	Гражданское право. Предпринимательское право. Семейное право
Маҳмудзода М.А. Таҳкими қонунгузори оилавӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ	27
Табаров Н.А. Товарный знак (знак обслуживания) в договоре коммерческой концессии	33
Химатов Х.Н. Брак как основание возникновения супружеских правоотношений	38
Минбари олимони ҷавон	Трибуна молодых ученых
Абдурахимов С.Қ. Ҳуқуқи идораи оперативии муассисаи таълимӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон.....	42
Носиров Д.Қ. Ёдгориҳои фарҳангӣ аз нигоҳи ҳуқуқи байналмилалӣ	48
Таҳлили қонунгузорӣ	Анализ законодательства
Маҳмадшоев Ф.А. Таҳлили муқоисавӣ-ҳуқуқии ҳуқуқи дипломатии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустакил	52
Ҳуқуқи байналхалқӣ	Международное право
Пулатов А.С. Доир ба баъзе масъалаҳои ҳуқуқи субъектҳои хоҷагидорӣ хориҷӣ ба қитъаи замин дар Ҷумҳурии Тоҷикистон	62
Таҷрибаи хориҷа	Зарубежный опыт
Соловей Ю.П. Судебный контроль за административным усмотрением	66
Худойбахш А. Место и полномочие директора общества в праве Ирана	72
Таҷрибаи судӣ	Судебная практика
Қарори Пленуми Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи аз ҷониби судҳо татбиқи намудани қонунгузорӣ оид ба ҳифзи шаъну шараф ва эътибори қонуншиносони шаҳрвандон ва шахсонӣ ҳуқуқӣ»	78
Тафсир	Комментарии
Тафсири Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ»	84
Истилоҳоти ҳуқуқӣ	Юридическая терминология
Раҳимзода М.З. Фарҳанги русӣ ба тоҷикии истилоҳоти ҳуқуқ (русско-таджикский словарь юридических терминов)	106
Навигариҳо дар қонунгузорӣ	Новое в законодательстве
Навигариҳои қонунгузорӣ дар соҳаи граждани, соҳибкорӣ ва оилавӣ	130
Навигариҳои қонунгузорӣ дар соҳаи меҳнат, муҳочират ва иҷтимоӣ	132
Навигариҳои қонунгузорӣ дар соҳаи молия, андозу гумрук ва фаъолияти бонкӣ	134
Навигариҳои қонунгузорӣ дар соҳаи сохтори давлатӣ, мақомоти судӣ ва ҳифзи ҳуқуқ	137
Навигариҳои қонунгузорӣ дар соҳаи ҳуқуқи байналмилалӣ	142
Иттилоот	Сообщения
Конференсия доир ба мавзӯи «Оила дар меҳвари анъанаҳои миллӣ, ахлоқ ва қонун».....	144
Конференсияи илмӣ – амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи «Ҷои ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар низоми ҳуқуқии ҷаҳони муосир	146
Тоҷикистон соли 2014 яке аз беҳтарин давлатҳои дар самти иттилооти озод доништа шуд	148